

Huvudman

Jönköpings kommun
kontaktcenter@jonkoping.se

Beslut

Datum 2024-12-19

Dnr SI 2024:8035

Sida 1 (10)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Kålgårdsskolan F – 6 i Jönköpings kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Jönköpings kommun att senast den **21 mars 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande skolenhetens arbete med planen mot kränkande behandling, agera och anmäla kränkande behandling samt dokumentation av disciplinära åtgärder. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Jönköpings kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Jönköpings kommun ska vidta följande åtgärder

Plan mot kränkande behandling

1. Se till att planen mot kränkande behandling upprättas, följs upp och ses över under medverkan av eleverna. Se vidare till att planen innehåller en redogörelse för hur de planerade åtgärderna från föregående år har genomförts. En reviderad plan mot kränkande behandling, med det innehåll som anges ovan, ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (6 kap. 8 § skollagen och 2 § förordningen [2006:1083] om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling)

Agera vid och anmäla kränkande behandling

2. Se till att vid minst ett tillfälle före den 15 februari 2025 klargöra skyldigheten för all skolpersonal att vid kännedom om att en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling ska agera samt göra en anmälan till rektorn. Huvudmannen ska dokumentera när informationen har förmedlats och på vilket sätt den getts. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder den 21 mars

2025. (1 kap. 5 §, 2 kap. 34 §, 5 kap. 6 §, 6 kap. 5 och 10 §§ skollagen, Lgr 22, 2.1 Normer och värden)

3. Se till att all personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten agerar genom att vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet. (1 kap. 5 §, 5 kap. 3 och 6 §§, 6 kap. 5 och 10 §§ skollagen)
4. Se till att all personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till rektorn. Rektorn ska dokumentera hur många anmälningar om kränkande behandling som inkommit under perioden 19 december 2024 – 1 mars 2025. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder den 21 mars 2025. (6 kap. 5 och 10 §§ skollagen)

Dokumentation av disciplinära åtgärder

5. Se till att vid minst ett tillfälle före den 15 februari 2025 informera samtliga lärare om skollagens krav när det gäller dokumentation av disciplinära åtgärder. Huvudmannen ska dokumentera när informationen har förmedlats och på vilket sätt den getts. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder den 21 mars 2025. (2 kap. 34 §, 5 kap. 24 § och 29 kap 10 § skollagen.)

Utredning av ordningsstörande beteende

6. Se till att rektorn säkerställer att det genomförs utredningar gällande alla elever som upprepat stört ordningen, uppträtt olämpligt eller gjort sig skyldiga till en allvarigare förseelse. En sammanställning av antal utredningar som genomförts under perioden 19 december 2024–1 mars 2025 samt fem av dessa utredningar ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (5 kap. 9 § skollagen)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser utredning efter anmälan om kränkande behandling, uppföljning och analys av skolenhetens ordningsregler samt elevers deltagande i framtagande och uppföljning av ordningsregler.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2024:8035) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden hösten 2024 inlett en tillsyn av Kålgårdsskolan F - 6 i Jönköpings kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Kålgårdsskolan F - 6 följer gällande bestämmelser om trygghet och studiero.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan, trygghetsteamet och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 26 november 2024 och 27 november 2024. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Plan mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har fått ta del av skolans plan mot kränkande behandling för 2023 och 2024/25. Den aktuella planen för läsåret 2024/25 innehåller en översikt över de åtgärder som ska genomföras för att förebygga och

förhindra kränkande behandling under läsåret. Däremot innehåller inte planen en redogörelse för hur tidigare års åtgärder har genomförts.

Av intervjuer med elevhälsan, trygghetsteamet och lärarna framgår att eleverna vid skolenheten inte deltagit i arbetet med att upprätta, följa upp eller se över planen mot kränkande behandling. Av intervju med eleverna framgår att några av dem känner till planen men att inte någon av dem varit delaktig i arbetet med planen mot kränkande behandling. Av huvudmannens inkomna synpunkter till Skolinspektionen efter tillsynsbesöket framgår att elevrådet har deltagit i en utvärdering av skolans rastaktiviteter.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. (6 kap. 8 § skollagen)

Av förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling framgår att en plan mot kränkande behandling enligt 6 kap. 8 § skollagen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad. (2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolenhetens plan mot kränkande behandling inte uppfyller författningarnas krav. Tillsynen visar att planen för innevarande läsår saknar en redogörelse för hur de planerade åtgärderna från föregående år har genomförts.

Vidare visar tillsynen att eleverna vid skolenheten inte på något konkret sätt medverkat till innehållet i planen för innevarande läsår. Eleverna har inte heller getts möjlighet att medverka i att följa upp föregående läsårs plan på annat sätt än att de via elevrådet fått utvärdera skolans rastaktiviteter. Att eleverna deltar i ett sådant arbete är viktigt för att skapa en ökad förståelse för skolenhetens arbete mot kränkande behandling samt för att skolenheten ska kunna vidta adekvata åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling.

Agera och anmäla vid kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med rektorn, elevhälsan, trygghetsteamet, lärare samt elever framgår att det förekommer såväl verbala som fysiska kränkningar på skolenheten.

Av intervjuer med rektorn, elevhälsan, trygghetsteamet och lärare framgår att personalen inte alltid agerar då en elev utsätts för kränkande behandling. Enligt de intervjuade beror det på att det finns riskfyllda platser på skolan där kränkningar kan ske, att personalen inte kan vara överallt och inte räcker till samt att det finns osäkerhet bland personalen vad gäller deras rättigheter att göra i ett ingripande. Av intervjuer med elever framgår att personalen ofta ingriper men att det ibland tar för lång tid innan lärarna anländer och att bråket då tagit slut.

Av intervjuer med rektorn, elevhälsan, trygghetsteamet och lärarna framgår att personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling inte alltid anmäler detta till rektorn. Långt ifrån all kränkande behandling anmäls, enligt de intervjuade och den främsta orsaken till det är tidsbrist, att det inte finns någon samsyn i personalen och att det finns personal som inte vet hur en anmälan ska göras.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling. (1 kap. 5 § skollagen)

Av skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Av skollagen framgår att personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar.

En åtgärd enligt första stycket får vidtas endast om den står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter.

Enligt de förutsättningar som anges i 7 - 23 §§ får det beslutas om utvisning ur undervisningslokalen, kvarsittning, tillfällig omplacering, tillfällig

placering utanför den egna skolenheten, avstängning och omhändertagande av föremål. Även sådana åtgärder får vidtas endast om de står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter. (5 kap. 6 § skollagen)

Av skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i detta kapitel, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget. (6 kap. 5 § skollagen)

Av skollagen framgår att en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. (6 kap. 10 § skollagen)

Av läroplanen för grundskolan framgår att alla som arbetar i skolan aktivt ska motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper. (Lgr 22, 2.1 Normer och värden)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i arbetet med att motverka kränkande behandling på skolenheten. Tillsynen visar att personal inte alltid agerar när en elev utsätts för kränkande behandling.

Vidare visar tillsynen att all personal inte heller anmäler till rektorn när de får kännedom om att en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling. Att kränkningar inte anmäls till rektorn medför att händelserna inte kommer till huvudmannens kännedom och att huvudmannen därmed inte kan ta sitt ansvar för att skyndsamt utreda och vidta de åtgärder som krävs för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Dokumentation av disciplinära åtgärder

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med rektorn, elevhälsan, trygghetsteamet, lärare samt elever framgår att det förekommer elever på skolenheten som vid upprepade tillfällen stör ordningen eller beter sig olämpligt.

Av intervju med elever framgår att det ibland händer att elever får lämna klassrummet då de stör. Av intervjuer med elevhälsan, trygghetsteamet och lärare framgår att elever kan bli utvisade ur klassrummet men att det inte dokumenteras.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att i grundskolan får en lärare eller en handledare som avses i 21 kap. 13 § visa ut en elev från undervisningslokalen för högst återstoden av ett undervisningspass, om

1. eleven stör undervisningen eller på annat sätt uppträder olämpligt, och
2. eleven inte har ändrat sitt uppförande efter uppmaning från läraren eller handledaren.

Om läraren eller handledaren inte är närvarande i undervisningslokalen får annan personal visa ut en elev från lokalen under motsvarande förutsättningar som anges i första stycket. I sådana fall ska läraren eller handledaren underrättas i efterhand. (5 kap. 7 § skollagen).

Av skollagen framgår att om en åtgärd vidtagits enligt 7, 8, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22 eller 23 §, ska den dokumenteras skriftligt av den som genomfört åtgärden. Om åtgärden rör omhändertagande av föremål enligt 22 §, gäller denna skyldighet endast om föremålet inte återlämnats efter lektionens slut. (5 kap. 24 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete när det gäller att dokumentera disciplinära åtgärder. Tillsynen visar att när lärare vidtar åtgärder i form av utvisning från undervisningslokalen så dokumenteras inte detta. Att disciplinära åtgärder och beslut dokumenteras är viktigt för elevens rättssäkerhet.

Utredning av upprepat ordningsstörande beteende

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av rektors skriftliga redogörelse inför Skolinspektionens tillsyn samt av intervju med rektorn i samband med besöket framgår att det inte startats några utredningar på skolenheten av elevers upprepade ordningsstörande beteende. Även av intervju med elevhälsan och trygghetsteamet framgår att det inte startats några utredningar för elever som har ett upprepat ordningsstörande eller olämpligt beteende.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om en elev i förskoleklassen eller grundskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare.

Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. (5 kap. 9 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolenheten inte uppfyller författningarnas krav gällande arbetet med att utreda elevers ordningsstörande beteende. Tillsynen visar att rektorn inte ser till att starta utredning när en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt. Att ett sådant beteende utreds är viktigt för att skapa förståelse för vad som lett fram till beteendet och för att komma fram till adekvata åtgärder som möter elevens behov.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Jönköpings kommuns verksamhet vid Kålgårdsskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller skolenhetens arbete med planen mot kränkande behandling, agera och anmäla kränkande behandling samt uppföljning av ordningsregler. Det finns därför skäl att förelägga Jönköpings kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Ordningsregler

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med rektorn, elevhälsan, trygghetsteamet och lärare framgår att eleverna deltar i framtagande och uppföljning av dem. Av intervjuer med eleverna framgår att de medverkar i arbetet med ordningsreglerna och att de generellt får vara med och påverka om något inte är bra på skolan. Eleverna uppger vidare att de exempelvis diskuterat ordningsreglerna i faddergrupper. Av intervjuer med rektorn, elevhälsan, trygghetsteamet, lärarna och eleverna framgår att eleverna inte alltid följer ordningsreglerna. Av huvudmannens synpunkter på tjänsteanteckning efter tillsynsbesök framgår att rektorn analyserat varför eleverna inte följer ordningsreglerna. Rektorn anser att nuvarande ordningsregler inte är

lämpliga eller tillräckligt konkreta och därför ska ordningsreglerna uppdateras under hösten.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. Ordningsreglerna och hur de följs ska regelbundet följas upp. Orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna. Rektorn beslutar om ordningsregler. (5 kap. 5 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Utredning av kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med rektorn, elevhälsan, trygghetsteam och lärarna framgår att det startas en utredning efter varje anmälan om kränkande behandling. Av intervjuerna framgår att när en anmälan om kränkande behandling gjorts i ett digitalt system inleds en utredning som kan bestå av att undersöka plats och händelseförlopp samt samtal med berörda elever och vårdnadshavare i syfte att få kränkningarna att upphöra.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att för varje anmälan om kränkande behandling som huvudmannen mottar ska huvudmannen se till att det startas en utredning där omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna utreds och i förekommande fall vidtas de åtgärder som krävs för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Christina Hjalmarsson

Beslutsfattare
Signerat av: Christina Hjalmarsson

X Lena Puman

Föredragande
Signerat av: Lena Puman

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Henrik Helmér medverkat.